

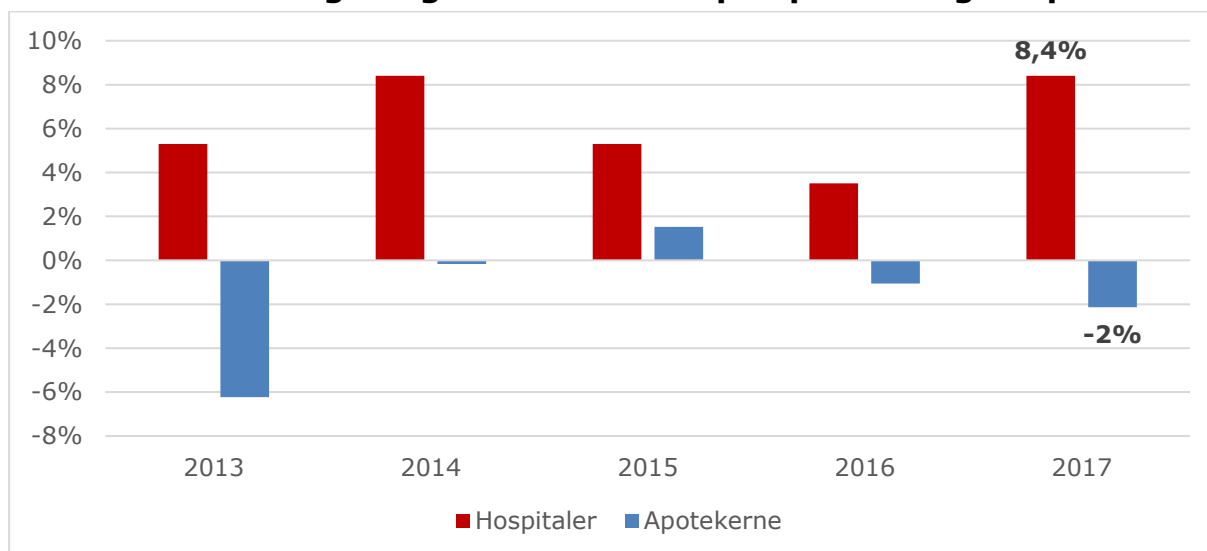
Mere medicin for færre penge på apoteket i 2017

I 2017 fik danskerne udleveret medicin for cirka 11 mia. kr. på apotekerne. Dette var et fald på to procent set ift. året før, på trods af at den udleverede mængde steg med én procent, målt i døgn-doser. Dette sker som resultat af faldende medicinpriser, samt en nedsat apoteksavance. Apotekernes medicinpriser faldt i gennemsnit med 5 pct. i 2017. Samlet set har borgerne fået udleveret én procent mere medicin for to procent færre kroner på apoteket i 2017. Til sammenligning steg hospitalsudgifterne til medicin med 8,4 pct. i samme periode.

Danskernes mest brugte lægemiddel fra apoteket var atorvastatin mod forhøjet kolesterol. Dernæst stoffet amlodipin mod forhøjet blodtryk, og på tredjepladsen over mest brugte lægemidler målt i mængder kom det smertestillende stof paracetamol. Samlet set står hjerte-kar-lægemidler for 38 procent af den mængde medicin, borgerne får udleveret på apotekerne.

Danskernes forbrug af lægemidler på hospital og fra apotek udgjorde cirka 22 mia. kr. i 2017¹. Apotekerne udleverede i 2017 medicin for cirka 11 mia. kr.², mens AMGROS melder, at hospitalerne udleverede medicin for 8,4 mia. kr.³ (ekskl. moms), tillægges moms, svarer det til 10,5 mia. kr. Danskernes udgifter til medicin fra apotekerne faldt i 2017 med 2 pct., samtidigt steg udgifterne til medicin udleveret på hospitalerne med 8,4 pct. i samme periode.

Procentvis ændring i udgifter til medicin på apoteker og hospitaler

Kilde: Medstat, AMGROS, DLI og Danmarks Apotekerforenings egne beregninger.

¹ Det skønnes, at detailhandlen udleverede medicin for cirka 0,5 mia. kr.

² Tal for apotekerne inkluderer vacciner mv., leveret fra Statens Serum Institut til læger

³ Kilde: AMGROS, tallet er efter fradrag af rabatter

Mens der blev udleveret én procent mere medicin på apotekerne i 2017 end året før, faldt medicinudgifterne på apotekerne med to procent. Det skyldes apotekernes faldende medicinpriser. Ifølge Sundhedsdatastyrelsens DDD-baserede lægemiddelprisindeks faldt apotekernes indkøbspriser med 4,3 procent i 2017, mens udsalgspriserne faldt med 5 procent. Dermed faldt apotekernes omsætning målt i indkøbspriser (AIP) med knap én procent. Men faldet i omsætningen er større målt i udsalgspriser, da apoteksavancen blev nedjusteret i starten af året. Dermed betalte danskerne i 2017 to procent mindre for deres medicin på apoteket end året før, på trods af at de fik udleveret én procent mere medicin.

Forskellen mellem indkøbs- og udsalgspriser på medicinmarkedet udgøres af omkostninger til distribution af medicin, som eksempelvis løn, husleje og inventar. Omsætningen opgjort i udsalgspriser er i denne analyse inkl. moms.

De største poster i danskernes medicinudgiftsbudget

Ser man på fordelingen af danskernes samlede udgifter til medicin, inkl. udgifter på hospitalerne, udgør lægemiddelgruppen for cancermidler og lægemidler til immunsystemet (L) den største post (33 pct.). Lægemidler til immunsystemet udgør blandt andet biologiske lægemidler bl.a. mod gigt mv. og HIV-medicin. Lægemidler til nervesystemet (N) udgør den næststørste post (13 pct.) efterfulgt af lægemidler mod infektionssygdomme (J) (12 pct.). Disse tre poster var også de største sidste år.

Status 2017 for hele medicinmarkedet (inkl. hospitaler)

ATC-grupper, indkøbspris ekskl. moms (AIP)	Omsætning mio. kr. (AIP)	Mio. DDD	Mio. pakninger
A: Fordøjelse og stofskifte	1.673	377	11,2
B: Blod og bloddannende organer	1.890	246	4,4
C: Lægemidler til hjerte og kredsløb	654	1.152	10,7
D: Hudmidler	209	97	3,3
G: Kønshormoner, gynækologiske- og urinvejslægemidler	564	171	4,2
H: Hormoner til systemisk brug	491	77	1,9
J: Systemiske lægemidler mod infektionssygdomme	2.247	44	5,6
L: Cancermidler og lægemidler til immunsystemet	6.294	43	1,6
M: Muskler, led og knogler	426	127	6,9
N: Nervesystemet	2.444	560	35,1
P: Parasitmidler	45	3	0,6
R: Åndedrætsorganer	1.308	313	13,3
S: Sanseorganer	690	28	2,5
V: Diverse lægemidler	230	1	0,5
Alle ATC-grupper	19.164	3.238	101,7

Kilde: DLI samt Apotekerforeningens beregninger, opgivet i AIP-listepriser, ekskl. AMGROS rabat.

Målt i døgndoser, står apotekerne for 93 pct. af al medicin udleveret i Danmark, da meget af den medicin, der anvendes på hospitalerne, ikke kan opgøres i døgndoser og samtidigt er relativ omkostningstung. Dette medfører, at trods apotekernes store andel i udleveringen af lægemidler målt i døgndoser, står de kun for 39 pct. af den samlede medicinomsætning målt i AIP.

Udviklingen i forbrug og priser for medicin købt på apotek

Udviklingen i forbruget inden for de forskellige lægemiddelgrupper udleveret på apoteker har overordnet set været faldende. Dog er der enkelte grupper, der har oplevet stigninger. Den største stigning er sket inden for parasitmidler, mens det største fald er sket inden for cancermidler og lægemidler til immunsystemet (gigt mv.). Den generelle tendens til faldende priser er afspejlet i den faldende omsætning.

Medicinforbrug 2017 for medicin udleveret på apotekerne

ATC-grupper	Omsætning Mio. kr. (AIP)	Ændring i omsætning (AIP), pct.	Ændring i antal DDD, pct.	Ændring i pris, pct.
A: Fordøjelse og stofskifte	1.335	4,7	6,0	-2,8
B: Blod og bloddannende organer	694	12,2	4,6	-3,5
C: Lægemidler til hjerte og kredsløb	564	-1,2	0,6	-2,2
D: Hudmidler	198	1,2	2,8	-2,3
G: Kønshormoner, gynækologiske- og urinvejsmidler	536	-0,9	-4,8	-5,3
H: Hormoner til systemisk brug	145,9	4,2	0,7	2,9
J: Systemiske lægemidler mod infektionssygdomme	650	2,0	-4,9	0,2
L: Cancermidler og lægemidler til immunsystemet	78	-8,3	-10,1	-1,7
M: Muskler, led og knogler	222	-2,4	-4,4	-2,3
N: Nervesystemet	1.668	-7,2	0,3	-8,3
P: Parasitmidler	43	16,7	-4,7	21,0
R: Åndedrætsorganer	1.058	-6,1	2,2	-8,1
S: Sansorganer	161	0,0	4,0	1,2
V: Diverse lægemidler	72	10,2	-	-
Alle ATC-grupper	7.426	-0,7	1,1	-5,0

Tal for apotekerne inkluderer vacciner mv., leveret fra Statens Serum Institut til læger.

Kilde: DLI samt Apotekerforeningens beregninger.

Det største prisfald er sket for lægemidler til nervesystemet, hvor priserne er faldet med 8,3 pct. Den største prisstigning er sket inden for parasitmidler, hvor prisen er steget med 21 pct. Samlet set er indkøbsprisen (målt som omsætning pr. døgndosis) over alle ATC-grupperne faldet med 5 pct. ift. det foregående år.

Apotekerne udleverede i 2017 3 mia. døgndoser medicin

Danskerne fik i 2017 udleveret 3 mia. døgndoser medicin på apotekerne, svarende til at hver dansker i gennemsnit fik udleveret 1,4 døgndoser medicin om dagen. Dette er en stigning på 32 mio. døgndoser, altså en stigning på 1,1 pct. Apotekerne udleverede 78 mio. pakninger medicin til en samlet værdi af 7,4 mia. kr. målt i AIP.

Den største andel af omsætningen kom fra medicin til centralnervesystemet, der udgjorde 22,5 pct. af den samlede omsætning. Den næststørste andel var lægemidler til fordøjelse og stofskifte, der udgjorde 18 pct., svarende til en samlet omsætning på 1,3 mia. kr.

Danskernes mest brugte medicin på apotekerne

Målt i døgndoser udgjorde lægemidler til hjerte og kredsløb (lægemiddelgruppe C) 38 pct. af danskernes medicinforbrug udleveret på apoteket. De udgør dermed den største andel. Med 17 pct. udgjorde lægemidler til centralnervesystemet den næststørste post mht. døgndoser.

Det mest brugte lægemiddel, målt i døgndoser, var i 2017 det kolesterolsænkende stof atorvastatin. Der blev i alt udleveret 0,8 mio. pakninger, svarende til 161 mio. døgndoser. Mht. døgndoser er dette en stigning på 19,6 pct. ift. året før og en stigning på 1,1 pct. i omsætning. Der var i 2016 omkring 222.500⁴ danskere i behandling med atorvastatin, hvormed tallet er steget med cirka 140.000 personer siden 2012. Stigningen modsvares dog af et næsten tilsvarende fald i forbruget og antal personer i behandling med det ældre kolesterolsænkende middel simvastatin. Efter patentets udløb for atorvastatin faldt prisen voldsomt, og der er efterfølgende sket en forskydning af forbruget fra simvastatin til atorvastatin.

⁴ Kilde: medstat.dk

Top 10 målt på døgndoser udleveret på apoteket, 2017

Lægemidler med flest døgndoser	Niveau 2017			Ændring ift. året før, pct.		
	Omsætning, AIP, mio. kr.	Døgndoser, mio. DDD	Mio. pakninger	Omsætning	Døgndoser	Pakninger
C10AA05 Atorvastatin	19	161	0,8	1,1	19,6	19,6
C08CA01 Amlodipin	14	142	1,0	-13,1	-4,4	5,9
N02BE01 Paracetamol	195	132	9,6	18,0	3,0	1,6
C10AA01 Simvastatin	15	119	1,0	2,9	-8,3	-5,4
B01AC06 Acetylsalicylsyre	34	108	1,0	24,3	4,1	4,3
C09CA01 Losartan	12	105	0,8	-19,0	6,6	7,8
C09AA05 Ramipril	5	95	0,4	-2,4	0,5	1,4
C03CA01 Furosemid	19	88	0,6	5,3	-3,6	0,4
C09AA02 Enalapril	6	71	0,6	-10,8	-1,3	-4,0
C03AB01 Bendroflumethiazid og kalium	61	66	0,6	-10,4	-6,4	-3,4
De 10 mest udleverede	380	1.087	16	7,1	1,5	2,1

Tal for apotekerne inkluderer vacciner mv., leveret fra Statens Serum Institut til læger.

Kilde: DLI samt Apotekerforeningens beregninger.

Det blodtrykssænkende stof amlodipin var det næstmest anvendte, mens det smertestillende stof paracetamol fulgte efter. Der blev udleveret henholdsvis 142 og 132 mio. døgndoser af disse to stoffer. Mens amlodipin havde et fald i omsætning ift. året før, steg omsætningen for paracetamol med 18 pct.

De 132 mio. døgndoser, der blev udleveret af det smertestillende stof paracetamol, svarer til, at hver dansker fik udleveret 138 tabletter a 500 mg på et år. Paracetamol sælges under navne som Panodil, Pamol og Pinex.

Top 10 målt på omsætning udleveret på apotek

Lægemidler med størst omsætning	Niveau 2017			Ændring ift. året før, pct.		
	Omsætning, AIP, mio. kr.	Døgndoser, mio. DDD	Mio. pakninger	Omsætning	Døgndoser	Pakninger
A10BJ02 Liraglutid	234	9	0,2	6,5	6,6	-0,1
N02BE01 Paracetamol	195	132	9,6	18,0	3,0	1,6
B01AF01 Rivaroxaban	190	11	0,2	43,4	43,8	38,6
B01AF02 Apixaban	184	9	0,2	40,9	42,6	40,5
R03AK07 Formoterol og budesonid	184	19	0,5	-7,4	-2,1	0,4
N06BA04 Methylphenidat	159	17	0,6	-5,5	7,2	5,7
R03BB04 Tiotropiumbromid	120	15	0,4	-26,4	-9,8	-8,9
G03CA03 Estradiol	117	16	0,8	-0,8	8,2	8,7
N07BA01 Nicotin	100	8	0,7	6,5	5,6	5,1
J07AL02 Pneumokok-vaccine	97	-	0,0	4,1	-	9,6
De 10 mest omsatte	1.580	234	13,3	6,5	5,0	2,8

Tal for apotekerne inkluderer vacciner mv., leveret fra Statens Serum Institut til læger.

Kilde: DLI samt Apotekerforeningens beregninger.

Målt i omsætning er paracetamol det næstmest udleverede stof, mens det udgør en klar førsteplads målt i antal pakninger med knap 10 mio. pakninger på apotek (og omkring 5 mio. pakninger i detailhandlen). For paracetamol har der været en stigende tendens i både omsætning, døgndoser og antal pakninger det seneste par år.

Det mest udleverede lægemiddel, målt i omsætning, var i 2017 diabetesmidlet liraglutid (bl.a. kendt under handelsnavnet Victoza). Omsætningen for dette lægemiddel steg med 6,5 pct. ift. året før, og endte på 234 mio. kr. målt i AIP. Stigningen skyldtes, at der blev udleveret 6,6 pct. flere døgndoser.

På anden- og tredjepladsen er lægemidlerne Rivaroxaban og Apixaban, der begge er blodfortyndende midler. Samlet set var omsætningen for disse 374,5 mio. kr., og de er begge steget meget både i omsætning, døgndoser og pakninger set ift. året før.

Målt i indkøbspriser blev der omsat for godt 100 mio. kr. nikotinerstatningsmidler, hvilket gjorde dem til de 9. mest omsatte på apotekerne målt på omsætning. Der blev solgt 7,7 mio. døgndoser på apotekerne, svarende til en stigning på 5,6 pct. ift. året før.

Lægemidler med de største stigninger i forbruget i 2017

Lægemiddelgruppen med den største vækst i døgndoser var gruppen for midler mod mavesår og refluks (A02B), hvor antallet af døgndoser steg med 13,8 pct. ift. 2016. Samlet set blev der udleveret 134 mio. døgndoser inden for denne gruppe, hvilket har gjort, at stigningen udgør 50,4 pct. af den samlede vækst i antallet af udleverede døgndoser for apotekerne. Samtidig har denne lægemiddelgruppe haft en stigende tendens i antallet af døgndoser for apotekerne i perioden 2012-2017.

Gruppen for psykostimulerende midler (til ADHD mv.) steg med 9,1 pct. svarende til en absolut ændring på 1,8 mio. døgndoser. Lægemiddelgruppen for antithrombosemidler (blodfortyndende midler) steg samlet set med 10,4 mio. døgndoser og stod for 32,2 pct. af den samlede vækst i antallet af døgndoser for apotekerne. Denne lægemiddelgruppe indeholder bl.a. acetylsalicylsyre i form af Hjertemagnyl mv.

ATC-grupper med de største stigninger i procent af DDD for apotekerne, 2017

ATC3-grupper	DDD-vækst, pct.	Absolut ændring, 1.000 DDD	Andel af samlet vækst, pct.
A02B Midler mod mavesår og refluks	13,8%	16.230	50,4%
A03A Midler mod funktionelle forstyrrelser i mave-tarm	10,9%	117	0,4%
G04C Midler anvendt ved forstørret blærehalskirtel	10,8%	2.766	8,6%
N06B Psykostimulerende midler	9,1%	1.810	5,6%
G03D Gestagener	7,4%	102	0,3%
G03C Østrogener	7,4%	1.284	4,0%
C09C Angiotensin II antagonist	7,2%	7.771	24,1%
R01A Næsemidler til lokal brug	7,1%	3.147	9,8%
M04A Midler mod urinsur gigt	6,2%	576	1,8%
B01A Antithrombosemidler	5,7%	10.373	32,2%

Kun lægemidler med over 1 mio. udleverede døgndoser er medtaget.

Tal for apotekerne inkluderer vacciner mv., leveret fra Statens Serum Institut til læger.

Kilde: DLI samt Apotekerforeningens beregninger.

Lægemidler med de største fald i forbruget i 2017

Gruppen af hormonale præventionsmidler (G03A) faldt med 12,9 pct., svarende til et fald på 12,3 mio. døgndoser ift. 2016. Denne lægemiddelgruppe indeholder bl.a. p-piller, der har haft en faldende tendens i forbruget siden 2012. Lægemiddelgruppen N05B med angstdæmpende midler faldt med 1,3 mio. døgndoser ift. 2016, svarende til et fald på 8,6 pct.

ATC-grupper med de største fald i procent af DDD for apotekerne, 2017

ATC3-grupper	DDD-vækst, pct.	Absolut ændring, 1.000 DDD	Andel af samlet vækst, pct.
J01X Andre antibakterielle midler	-26,1%	-406	-1,3%
G03A P-piller oa. hormonale præventionsmidler	-12,9%	-12.338	-38,3%
J01F Makrolider, lincosamider og streptograminer	-11,3%	-424	-1,3%
L04A Immunsuppressiva	-9,8%	-922	-2,9%
R05D Hostestillende midler	-9,3%	-508	-1,6%
N05B Angstdæmpende midler	-8,6%	-1.304	-4,1%
C08D Selektive calciumantagonister med effekt på hjertet	-8,3%	-537	-1,7%
A01A Midler mod sygdomme i mundhule og tænder	-8,2%	-181	-0,6%
N04B Dopaminerge midler mod parkinsonisme	-8,1%	-679	-2,1%
J01A Tetracykliner	-7,6%	-254	-0,8%

Kun lægemidler med over 1 mio. udleverede døgndoser er medtaget.

Tal for apotekerne inkluderer vacciner mv., leveret fra Statens Serum Institut til læger.

Kilde: DLI samt Apotekerforeningens beregninger.